

e-novičke

september 2009

Spoštovana bralka, cenjeni bralec, pred vami je sedma številko spletnega časopisa Andragoškega centra Slovenije. V najnovejši številki smo dodali začasno rubriko *CONFINTEA VI*, v kateri bomo objavljali informacije, ki zadevajo priprave na *Šesto mednarodno konferenco o izobraževanju odraslih*, z njo povezana dogajanja, kasneje pa tudi vtise s konference in njene rezultate. Želimo vam prijetno branje!

VSEBINA

Domače novičke	2-3
<i>Info-mozaik</i> – novosti v zakladnici informacij na spletni strani ACS.....	2
Usposabljanje članov komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij	2
CONFINTEA VI	3-4
<i>CONFINTEA VI</i> bo v začetku decembra	3
<i>Bonska deklaracija</i> bo razvnela razprave v delovnih skupinah <i>CONFINTEA VI</i>	3
Na <i>CONFINTEA VI</i> bo zastopan tudi glas učečih se	4
Teden vseživljenjskega učenja 2009	4-5
Razpis <i>Priznanj Andragoškega centra Slovenije za promocijo učenja in znanja za leto 2009</i>	4
Letos je bilo v razpisu za koordinatorje in prireditelje <i>TVU</i> načrtovanih več sredstev... ..	5
Mednarodno sodelovanje	6-7
S svetovanjem na delovnem mestu do novih priložnosti za učenje	6
Slovenija bo gostila <i>Regionalno srečanje na temo Akcijskega načrta za učenje odraslih</i>	6
Novice od tu in tam	7-8
<i>LiLL-Interactive Magazine</i> – spletni časopis za ljudi v tretjem življenjskem obdobju	7
Evropska zveza za izobraževanje odraslih deluje v novih prostorih	8
Ne prezrite	8-9
Objavljen je katalog Grundtvig delavnice, namenjen učečim se odraslim	8
Povabilo k oddaji predlogov za Nacionalna priznanja <i>Jabolko kakovosti 2009</i>	9
Organizacija študijskih obiskov za nosilce odločanja v izobraževanju in usposabljanju	9
Vabimo	10
Povabilo na <i>Dneve slovenskih svetovalnih središč 2009</i>	10
Napovedujemo	10-12
Piranski študijski krožek že šestič sodeluje na <i>Dnevih evropske kulturne dediščine</i>	10
Deveti <i>Festival za tretje življenjsko obdobje</i>	11
Vabilo na konferenco <i>Vloga vseživljenjskega učenja pri reševanju problematike revščine</i>	12

Info-mozaiik – novosti v zakladnici informacij na spletni strani ACS

V februarski številki *e-Novičk* smo vam predstavili novost na spletni strani Andragoškega centra Slovenije – *Info-mozaiik* (I – izobraževanje, O – odraslih). V njem predstavljamo aktualne informacije, statistične podatke, evropske kazalnike in predstavitev nekaterih ključnih področij izobraževanja in učenja odraslih. Informacije, zbrane v *Info-mozaiiku*, so namenjene strokovni, politični, najširši javnosti in tudi medijem, ki potrebujejo aktualne in zgoščene informacije na enem mestu.

Informacije periodično posodabljam in nadgrajujem ter dodajamo nove, aktualne vsebine, predstavitve, rezultate analiz in raziskav. V poletnih mesecih se je nabralo kar nekaj aktualnih informacij, ki smo jih zbrali in objavili v *Info-mozaiiku*. Preberete lahko o:

- nadaljnjem izobraževanju v Sloveniji (<http://arhiv.acs.si/Info-mozaiik/2009/21.pdf>),
- vključenosti odraslih v formalno izobraževanje (<http://arhiv.acs.si/Info-mozaiik/2009/22.pdf>),
- demografskih podatkih za Slovenijo (<http://arhiv.acs.si/Info-mozaiik/2009/23.pdf>),
- udeležbi v izobraževanju odraslih - iz raziskave Statističnega urada RS
- (<http://arhiv.acs.si/Info-mozaiik/2009/20.pdf>).

Poleg novejših prispevkov boste v *Info-mozaiiku* našli tudi mnogo drugih zanimivih informacij, ki zadevajo področje izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

Do podrubrike *Info-mozaiik* na spletni strani Andragoškega centra Slovenije lahko dostopate preko rubrike *O izobraževanju odraslih* ali hitreje preko nove pasice, ki smo jo objavili na domači spletni strani.

Vabljeni, da obiščete spletno stran *Info-mozaiika*: <http://www.acs.si/Info-mozaiik>.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Usposabljanje članov komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij

Andragoški center Slovenije usposablja člane komisij, ki preverjajo in potrjujejo usposobljenost kandidatov za pridobitev certifikatov o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (NPK), že od leta 2001, ko je minister za delo, družino in socialne zadeve potrdil program usposabljanja. V okviru izobraževanja se kandidati za člane komisij seznanijo z normativnimi in drugimi sistemskimi podlagami certifikatnega sistema, usposobijo se za izpeljavo postopkov neposrednega preverjanja znanj, spretnosti in kompetenc ter za vrednotenje dokazil, ki jih kandidati za pridobitev poklicne kvalifikacije predložijo v svojem portfoliju (zbirni mapi). Usposabljanje se zaključi s praktičnim preverjanjem in izdajo potrdila, ki je eden od pogojev za pridobitev licence.

Do leta 2009 je bilo izdanih 823 licenc za člane komisij. Posamezen član ima lahko več licenc, saj lahko preverja več poklicnih kvalifikacij. Po podatkih našega Centra je usposabljanje do zdaj uspešno zaključilo več kot 500 članov komisij, od tega kar 109 v prvi polovici letošnjega leta, ko se je po krajšem obdobju zatišja zanimanje za to odgovorno delo spet povečalo. Razlog je prav gotovo tudi v večjem številu novo sprejetih

katalogov poklicnih kvalifikacij, med njimi pa zlasti izstopajo kvalifikacije za vojaške poklice ter s področja medijske (radio in TV) produkcije.

Naslednje usposabljanje za člane komisij za NPK bo od **19. do 22. oktobra 2009**.

Metka Svetina (metka.svetina@acs.si), ACS

CONFINTEA VI

CONFINTEA VI bo v začetku decembra

Organizatorje in potencialne udeležence *Šeste mednarodne konference o izobraževanju odraslih – CONFINTEA VI*, načrtovane od 19. do 22. maja 2009 v brazilskem Belému, je v začetku maja presenetila novica o odpovedi dogodka zaradi nevarnosti pandemije gripe A(H1N1). Na pobudo številnih organizacij, da naj se ohrani 12-letni cikel konferenc, sta brazilaska vlada in Unesco objavila nov termin tega dogodka svetovne razsežnosti: **1. do 4. december 2009** na isti lokaciji.

Podrobnejše informacije o konferenci najdete na spletni strani Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje <http://www.unesco.org/en/confinteavi/>, nekaj pa jih objavljamo tudi na spletni strani ACS http://www.acs.si/CONFINTEA_VI.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Bonska deklaracija bo razvnela razprave v delovnih skupinah CONFINTEA VI

V prejšnji izdaji *e-Novičk* (<http://arhiv.acs.si/e-novicke/2009/julij-avgust.pdf>) smo poročali o tem, da smo udeleženci *BoCAED konference* sprejeli *Bonsko deklaracijo o financiranju izobraževanja odraslih za razvoj*, ki bo eno od izhodišč za razprave na konferenci *CONFINTEA VI*. Deklaracija vsebuje priporočila:

- nacionalnim vladam (med drugim poziva na pripravo ustrezne zakonodaje in posledično zagotavljanje vsaj 6 % BDP za izobraževanje; od tega naj bo vsaj 6 % namenjenih za izobraževanje odraslih),
- mednarodnim organizacijam (med drugim poziva OECD, da razširi razumevanje in izboljša spremljanje in statistiko izobraževanja odraslih),
- Evropski uniji in komisiji (med drugim predlaga več povezovanja med EU programi ter uporabo sklada *European Development Fund* za potrebe izobraževanja odraslih),
- donatorjem (da naj vsaj 6 % celotnih sredstev pomoči namenijo financiranju izobraževanja otrok in mladine in tako zapolnijo primanjkljaj sredstev za uresničevanje *Milenijskih razvojnih ciljev*),
- in nacionalnim delegacijam konference *CONFINTEA VI*, da – še zlasti v luči vsesplošne krize – prisodijo socialnemu in kulturnemu kapitalu najmanj tolikšen pomen kot finančnemu.

Kompleksnost in vseprisotnost vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih, nepopolno ali celo neobstoječe zajemanje podatkov in spremljanje učinkov, nezadostno in nepregledno financiranje vpletenih akterjev (vlade, zasebnega sektorja, delodajalcev) – to so le nekateri od izzivov, s katerimi naj bi se soočili udeleženci, nato pa sprožili odločne akcije v svojih okoljih.

Bonska deklaracija je zelo konkretna, zato bo zanimivo spremljati razprave o precej obvezujočih predlogih. Njihov izkupiček bo sestavni del zaključnega dokumenta *CONFINTEA VI*. Še bolj zanimivo bo spremljati prehajanje od besed k dejanjem – prav uresničevanje *Hamburške deklaracije* s *CONFINTEA V* (1997) bo namreč v Belému doživelo precej kritike.

Bonska deklaracija o financiranju izobraževanja odraslih za razvoj je objavljena na spletni strani: http://dvv-international.de/files/bonn_declaration_engl.pdf.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Na *CONFINTEA VI* bo zastopan tudi glas učečih se

Pred časom smo poročali o aprilski mednarodni konferenci v Edinburgu, na kateri sva Slovenijo zastopala *Mladen Dudek*, predstavnik učečih se in dobitnik priznanja ACS 2008, ter avtorica te novičke. Namen dogodka je bil omogočiti razpravo pestre palete udeležencev o aktualnih temah izobraževanja odraslih ter spodbuditi nastanek skupne listine priporočil učečih se iz različnih koncev sveta. Medtem je omenjena listina (poimenovali so jo *Adult Learners' Charter*) dobila svojo končno vsebino in obliko, prvič javno predstavljena pa bo na konferenci *CONFINTEA VI*.

CONFINTEA ima vse od svojih začetkov leta 1949 značaj medvladne konference, zato so nanjo vabljeni pristojna ministrstva, ta pa oblikujejo državne delegacije, ki jih sestavljajo predstavniki vladnih in nevladnih organizacij, akademiki in strokovnjaki. Letos naj bi se jim prvič pridružili predstavniki učečih se, in sicer delegati Globalne mreže učečih se odraslih. Slednja je prav tako rezultat edinburške konference ter predhodnih prizadevanj Škotskega partnerstva za učenje (Scotland's Learning Partnership; <http://www.salp.org.uk/>).

O listini priporočil učečih se bomo še poročali, na tem mestu naj omenimo le, da zadevajo šest področij: politiko izobraževanja odraslih, dostop in udeležbo, svetovanje in podporo, vire, kakovost, raziskovanje in inovativnost, dejavnosti na nacionalni ravni ter mednarodno sodelovanje. Na Andragoškem centru upamo, da bosta listina in z njo povezano gibanje učečih se doživela polno podporo – ne le na konferenci *CONFINTEA VI*, temveč tudi v naši politiki in

stroki, saj si želimo delo, začeto septembra 2005, ko smo organizirali prvi slovenski forum učečih se odraslih (<http://tvu.acs.si/sodelujoci/forum/>), nadaljevati s polnim zamahom.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2009

Razpis Priznanj Andragoškega centra Slovenije za promocijo učenja in znanja za leto 2009

Pred nami je jesen, čas novih nalog in ustvarjalnih izzivov. Od lani je to tudi čas razpisa *Priznanj ACS*, ki jih podeljujemo v času *Tedna vseživljenjskega učenja*. Posebnosti letošnjega razpisa sta prenovljeni pravilnik in

spletna aplikacija za prijavo kandidatov. Z letošnjo prenovno Pravilnika so to **Priznanja Andragoškega centra Slovenije za promocijo učenja in znanja**. Temeljni poudarek v vseh treh kategorijah je namenjen dosežkom na področju vseživljenjskega učenja. Izbiramo torej zgledne **učee se posameznike, skupine, ustanove**, učeča se **podjetja** in učeča se **lokalne skupnosti**. Te bomo predstavili javnosti, da bi s pomočjo zgledov, ki navdušujejo, spremenili kulturo učenja in prepričali učno nedejavne, da je za učenje vedno pravi čas. Do pravih imen in prepričljivih zgodb pa lahko pridemo le **s skupnimi močmi!**

Kultura, katere del smo, je bolj naklonjena kritiki kot pohvali, zato je toliko pomembneje, da izostrimo pogled za tisto, kar je dobro. **Vabimo vas** torej, da se s kakovostnim predlogom **udeležite razpisa**, ki bo odprt **od 15. septembra do 14. oktobra 2009**. Razpisno dokumentacijo in besedilo razpisa objavljamo na spletni strani <http://tvu.acs.si/priznanja/>. Prvič letos boste celotni postopek prijave lahko opravili prek spleta, le priloge (dokazila o dosežkih) boste poslali v zaprtih ovojnica z ustrežno oznako.

Ozrmo se po primerih dobre prakse in jim dajmo priložnost, da spregovore!

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Letos je bilo v razpisu za koordinatorje in prireditelje TVU načrtovanih več sredstev kot jih je bilo porabljenih

Za nami je štirinajsti *Teden vseživljenjskega učenja (TVU)*, v katerem so sodelovali številni izvajalci (747) in koordinatorji (26), ki so s svojimi raznovrstnimi prireditvami (evidentiranih je bilo 2.543 prireditev oziroma 4.802 dogodkov) pritegnili veliko udeležencev. Vse to kaže na še eno uspešno izpeljavo *Tedna*.

Dejavnosti *Tedna vseživljenjskega učenja* na krajevni ravni v zadnjih letih sofinancira Ministrstvo za šolstvo in šport z javnim razpisom. *Javni razpis za sofinanciranje izobraževanje odraslih v letu 2009* je izšel 15. maja 2009 v Uradnem listu RS št. 36/09. Temeljlil je na *Letnem programu izobraževanja odraslih 2009*. Od razpoložljivih sredstev tega razpisa (672.344 EUR) je bilo za sofinanciranje koordinacije in organizacijo prireditev v TVU namenjenih 100.000 EUR.

Z letošnjim razpisom je bilo za infrastrukturno dejavnost zagotovljenega več denarja kot prejšnja leta. V razpisanem roku je bilo prijavljenih manj dejavnosti od razpisanih, pri čemer je bilo dodeljenih le 58,55 % predvidenih sredstev.

Dr. Slavica Černoša, ki je pripravila poročilo o razpisu, vidi razlog v počasnejšem odzivu izvajalcev na povečanje sredstev in v recesiji, saj izvajalci ne želijo tvegati in nameniti za promocijo več denarja, kot ga lahko zagotovijo iz lastnih sredstev.

Rezultati razpisa in kratko poročilo so objavljeni na spletni strani:

http://www.mss.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1016.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

S svetovanjem na delovnem mestu do novih priložnosti za učenje

Na Andragoškem centru Slovenije že drugo leto poteka projekt Leonardo da Vinci – prenos inovacij, *Svetovanje na delovnem mestu* (*Guidance in the workplace*; več o projektu najdete na spletnem naslovu: <http://www.guidanceintheworkplace.eu/?id=1&lang=si>). O številnih dejavnostih v projektu smo letos že poročali, zato tokrat povzemamo le dogajanje v zadnjem obdobju.

Sodelujoči partnerji v Sloveniji smo si zastavili cilj, da razvijemo in v praksi preizkusimo konkretne pristope informiranja in svetovanja zaposlenim na delovnem mestu v izbranih manjših in srednje velikih podjetjih v treh regijah: v JV Sloveniji, v Obalno-kraški in v Podravju. V izbranih podjetjih – Rižanskem vodovodu Koper, Kovinotehni MKI d.o.o. Novo mesto in Geberitu v Rušah – smo preizkusili pristop svetovanja na delovnem mestu z dvema temeljnima ciljema:

- delodajalcem predstaviti možnosti učenja za njihove zaposlene, ki lahko prinesejo koristi obojim, delodajalcu in zaposlenim;
- zaposlene spodbuditi in motivirati za učenje, ki bo doprineslo k višji kakovosti dela in njihovega osebnega življenja.

Dejavnosti informiranja in svetovanja so v izbranih podjetjih potekale v obdobju od maja do vključno julija. Za ovrednotenje rezultatov in učinkov smo na ACS skupaj z raziskovalko švedskega nosilca projekta, *Agneto Halverson*, pripravili obsežne evalvacijske vprašalnike, katerih rezultate bomo predstavili kot primere dobre prakse svetovanja na delovnem mestu v slovenskem prostoru. Naš cilj je, da pristop svetovanja na delovnem mestu razvijamo in izpeljujemo v slovenskih podjetjih tudi v prihodnje ter tako prispevamo k večji dostopnosti učenja za vse zaposlene, še posebej za manj izobražene. Prav izkoriščene priložnosti za učenje pripomorejo k ohranjanju konkurenčnosti na trgu dela, k večji kakovosti zaposlitve in tudi k večji osebni izpolnitvi vsakega od zaposlenih, ki ga uspemo motivirati za učenje. S tem sledimo tudi evropskim ciljem, zapisanim v *Komunikaciji za izobraževanje odraslih*, *Za učenje ni nikoli prepozno* in *Akcijskemu načrtu za izobraževanje odraslih*, *Za učenje je vedno pravi čas*.

Več o dogajanju v projektu si boste lahko prebrali v naslednji številki tiskanih Novičk, ki bo izšla v novembru.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek (tanja.vilic.klenovsek@acs.si), ACS

Slovenija bo gostila *Regionalno srečanje na temo uresničevanja Akcijskega načrta za učenje odraslih*

Nad uresničevanjem *Akcijskega načrta za učenje odraslih*, *Za učenje je vedno pravi čas* (COM (2007) 558 final; http://ec.europa.eu/education/policies/adult/com558_sl.pdf#page=2) bdi posebna delovna skupina pri Evropski komisiji. Med njene

letošnje dejavnosti sodijo tudi štirje regionalni posveti, eden od njih bo med **4. in 6. novembrom 2009** organiziran v Sloveniji. Ministrstvo za šolstvo in šport bo gostitelj srečanja, ki se ga bo udeležilo po pet predstavnikov iz osmih držav (Avstrije, Bolgarije, Češke, Hrvaške, Madžarske, Poljske, Romunije in Slovaške). Pridružilo se jim bo deset slovenskih udeležencev ter nekaj predstavnikov Evropske komisije,

Direktorata za izobraževanje in kulturo. Andragoški center Slovenije nastopa v vlogi organizatorja posveta, gre pa že za drugi dogodek te vrste, prvi je bil organiziran marca 2007 na Brdu pri Kranju, tedaj še v fazi priprave omenjenega *Akcijskega načrta*.

Posvet naj bi prispeval k nadaljnji implementaciji *Akcijskega načrta* na regionalni ravni, saj naj bi spodbudil sinergijo in medsebojno sodelovanje držav, sodelujočih na posameznem regionalnem srečanju. Obenem naj bi okrepil povezovanje različnih akterjev na področju izobraževanja odraslih znotraj vsake države, saj naj bi delegacije sestavljali predstavniki politike, stroke in prakse. Večji uspešnosti udejanjanja politike naj bi bila namenjena še zlasti predstavitev primerov dobre prakse in osvetlitev njihovega možnega prispevka k preseganju gospodarske krize, ki se med drugim kaže s povečanjem brezposelnosti in potrebo po novih znanjih. Pri tem ima država gostiteljica privilegij, saj ima za prikaz svojih primerov na voljo največ časa; namenila ga bo predstavitvi centrov vseživljenjskega učenja ter mreže svetovalnih središč, v obrobnem delu programa pa se bodo udeleženci lahko seznanili s promocijsko kampanjo *Zgledi vlečejo*. Domet *Akcijskega načrta* je obdobje 2008-2010, zato bo del posveta namenjen razpravi o tem, kako podpreti izobraževanje odraslih v nadaljnjih letih.

O pripravi na posvet in njegovih rezultatih vas bomo redno obveščali.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

NOVICE OD TU IN TAM

LiLL-Interactive Magazine – spletni časopis za ljudi v tretjem življenjskem obdobju

V okviru projekta *Evropska mreža za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju (Learning in Later Life – LiLL)* je začel izhajati nov interaktiven časopis *LiLL-Interactive Magazine* (<http://www.lill-magazine.net/>). Razvil ga je Center za splošno znanstveno nadaljevalno izobraževanje (Zentrum für Allgemeine Wissenschaftliche Weiterbildung – ZAWiW; <http://www.uni-ulm.de/uni/fak/zawiw/>) na Univerzi v Ulmu, ki je tudi koordinator projekta, v katerem sodelujejo univerze za tretje življenjsko obdobje (tudi slovenska) in druge organizacije, ki ponujajo akademsko usmerjeno stalno izobraževanje za starejše odrasle, iz petnajstih evropskih držav.

Namen časopisa je objaviti članke na temo vseživljenjskega izobraževanja odraslih, starejših od petdeset let. Članke bodo prispevali strokovnjaki s področja, pa tudi starejši slušatelji z univerz po Evropi. Časopis bo izhajal štirikrat letno v angleškem in nemškem jeziku. Tema prve številke je prostovoljno delo ljudi v starosti, saj je prav to danes skoraj neločljivi del dejavnega življenja starejših.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Evropska zveza za izobraževanje odraslih deluje v novih prostorih

Posredujemo sporočilo Evropske zveze za izobraževanje odraslih (European Association for Education of Adults – EAEA), katere član je tudi Andragoško društvo Slovenije, da od 24. avgusta 2009 naprej njihova glavna pisarna v Bruslju deluje na novem naslovu:

EAEA
Rue d' Arlon 40
B-1000 Brussels

Tel.: +32 (0)2 234 37 63
Faks: +32 (0)2 235 05 39

Spletni naslov <http://www.eaea.org/> in e-naslovi ostajajo nespremenjeni.

NE PREZRITE

Objavljen je katalog za Grundtvig delavnice, namenjen učečim se odraslim

Grundtvig

GD Izobraževanje in kultura

Vse, ki ste starejši od 18. let in nimate statusa dijaka ali študenta, si pa želite pridobiti mednarodno neformalno učno izkušnjo, ki ni vezana na poklicno in strokovno usposabljanje, ste vabljeni, da se udeležite Grundtvig delavnic.

Vse kar morate narediti je, da v katalogu izberete vam ustrezno delavnico (bodite pozorni na temo in ciljno skupino, kateri je namenjena), vzpostavite stik z organizatorjem, mu pošljite prijavni obrazec za udeležence (dobite ga pri organizatorju) ter se po odobritvi s strani organizatorja podate novim učnim izkušnjam naproti.

Potne stroške in stroške nastanitve vam krije organizator. Delavnic se lahko udeležite tudi v manjši skupini, saj organizator pri izvedbi delavnice upošteva pravilo »največ 1/3 oseb iz posamezne države«. Znanje jezika je v dogovoru z organizatorjem.

Delavnice so namenjene učečim se odraslim in ne strokovnemu osebju s področja izobraževanja odraslih. V ospredju podprograma Grundtvig sta dve ciljni skupini:

- tisti, ki so se predčasno nehali šolati ali (v primeru priseljencev) niso imeli možnosti za pridobitev šolske izobrazbe in
- starejši.

Vabljeni na potovanje in raziskovanje novega in še neznanega!

Katalog najdete na spletni strani Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS): <http://www.cmepius.si/vzu/grundtvig/delavnice.aspx>.

Za vsa dodatna vprašanja se obrnite na organizatorja delavnice ali pa na Simono Mehle (tel.: 01 5864 273, e-naslov: simona.mehle@cmepius.si).

Povabilo k oddaji predlogov za Nacionalna priznanja *Jabolka kakovosti 2009*

Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Ministrstvo RS za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter CMEPIUS objavljajo Povabilo k oddaji predlogov za Nacionalna priznanja *Jabolka kakovosti 2009*.

Jabolka kakovosti so nacionalna priznanja, ki se podeljujejo najboljšim zaključenim projektom v programu *Vseživljenjsko učenje*.

Najboljši projekti odražajo glavne prednosti programa *Vseživljenjsko učenje*: izstopajo s svojo vsebino, mednarodnim sodelovanjem in vključevanjem različnih partnerjev ter dosegajo pomembne rezultate za posameznike, organizacijo ter širšo okolico. Kot taki predstavljajo primere dobrih praks, ki jih želimo predstaviti čim širšemu krogu ljudi.

Rok za oddajo predlogov je **9. oktober 2009**. Razpis in prijavnica sta objavljena na spletni strani:

<http://www.cmepius.si/vzu/vse-o-vzu/jabolka-kakovosti.aspx>.

Razglasitev najboljših projektov bo **8. decembra 2009** na svečani podelitvi *Jabolka kakovosti 2009* v Grand Hotelu Union Ljubljana.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Organizacija študijskih obiskov za nosilce odločanja v izobraževanju in usposabljanju

Na spletni strani CMEPIUS-a je objavljen razpis za organizacijo študijskih obiskov za leto 2010/2011. Namenjeni so osebam, ki so odgovorne za razvoj politik izobraževanja in poklicnega usposabljanja na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni ter ostalim strokovnjakom na področju izobraževanja in poklicnega usposabljanja. So ena ključnih dejavnosti prečnega programa, katerega cilj je podpirati razvoj politik in sodelovanje na evropski ravni na področju vseživljenjskega učenja (*Program Vseživljenjsko učenje – VŽU*).

Študijski obiski so namenjeni spodbujanju evropskega sodelovanja na področjih, ki pokrivajo dva ali več področnih podprogramov, in pospeševanju kakovosti in preglednosti sistemov izobraževanja in usposabljanja držav članic.

Organizacije lahko organizirajo študijski obisk treh tipov, in sicer:

- študijski obisk s področja splošnega izobraževanja,
- študijski obisk s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja,
- študijski obisk, ki ima vsebino s področja splošnega izobraževanja in tudi s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
-

Rok za oddajo prijav je **15. oktober 2009**. Razpis, prijavnica in tematske kategorije so objavljene na spletni strani: <http://www.cmepius.si/razpisi/so09.aspx>.

Za vsa dodatna vprašanja vam je na voljo Maja Godejša (tel.: 01 5864 250, e-naslov: maja.godejsa@cmepius.si).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Povabilo na *Dneve slovenskih svetovalnih središč 2009*

Svetovalna središča za izobraževanje odraslih in Andragoški center Slovenije letos že peto leto zapored organiziramo *Dneve slovenskih svetovalnih središč*. Od leta 2008, ko svetovalna središča delujejo znotraj Centrov vseživljenjskega učenja, dejavnost financirata Ministrstvo za šolstvo in šport in Evropski socialni sklad.

Letošnje *Dneve slovenskih svetovalnih središč* pripravljamo med **16. in 18. septembrom**. Povezujemo jih s pomembnostjo izobraževanja v času gospodarske krize, ko država še bolj spodbuja vključevanje odraslih v izobraževanje in usposabljanje.

Da bi učenje in izobraževanje še bolj približali različnim skupinam odraslih, smo se letos odločili za pripravo časopisa *Info ISIO* (http://arhiv.acs.si/publikacije/ISIO_2009-Info.pdf), v katerem poleg različnih možnosti izobraževanja še posebej predstavljamo novosti v izobraževalnem sistemu. Časopis bo brezplačno na voljo v vseh svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih.

Na *Dnevih slovenskih svetovalnih središč* bo vseh štirinajstih svetovalnih središč (<http://isio.acs.si/sredisca/>) skupaj s partnerskimi organizacijami pripravilo več medijsko odmevnih dogodkov o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja v novem šolskem letu. Svojo dejavnost bodo predstavljala na različnih javnih mestih, kjer bodo informacije dosegle več odraslih.

Informacije o dogodkih in njihovih lokacijah so svetovalna središča in njihove partnerske organizacije objavile v začetku septembra na svojih spletnih straneh. Podrobnejšo predstavitev pa lahko preberete tudi na spletni strani: <http://www.acs.si/index.cgi?m=3&id=264>.

Ob tej priložnosti vabimo vse organizacije, ki ponujate programe formalnega in neformalnega izobraževanja odraslih, da se pridružite vam najbližjemu svetovalnemu središču za izobraževanje odraslih in skupaj z njim predstavite svojo ponudbo.

Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

NAPOVEDUJEJO

Piranski študijski krožek že šestič sodeluje na *Dnevih evropske kulturne dediščine*

Vprašanje, kako prepričati Evropejce, da nas kulturna dediščina povezuje, je leta 1991 vodilo predstavnike Sveta Evrope in države ustanovne članice, da so organizirali skupno vseevropsko prireditev *Dneve evropske kulturne dediščine – DEKD*.

Letošnje *Dneve* so poimenovali *Dediščina, inovativnost in ustvarjalnost*. Namen prireditev, ki jih bodo prirejali od 26. septembra do 3. oktobra, je najširši javnosti predstaviti inovativnost in ustvarjalnost po posameznih področjih kulturne dediščine: gospodarske panoge in industrija, promet in transport, turizem, kulinarika in gastronomija, arhitektura in gradbeništvo, šege in navade, glasba, likovna umetnost, zdravje, šport, znanost.

Društvo Anbot Piran, ki je za dosežke svojega študijskega krožka leta 2004 prejelo priznanje ACS, se je z letošnjo temo *Turizem od anbot* pridružil mnogim, ki se trudijo ozavestiti pomen kulturne dediščine. Obiskovalci Pirana bodo **26. septembra** z ogledom razstave o turizmu, okroglo mizo na temo turizem od anbot (nekoč) in predstavitev turizma od anbot v živo spoznali bogato dediščino današnjega turizma. Kakšni so bili senčniki (vetrniki), pod katerimi so se pred vetrom skrivali dame in gospodje, katere terapije so v preteklosti privabliale obiskovalce, kako so bili nekoč oblečeni kopalci in kopalke v Portorožu ... Vse to in še mnogo več si bodo obiskovalci lahko ogledali na sejmski dan na Tartinijevem trgu.

Razstava bo sicer le droben prikaz tistega, kar bodo ljudje lahko videli v Muzeju Turistum, ki je v nastajanju. Zamisel o turističnem muzeju, ki je bila deležna premnogih strokovnih in tudi siceršnjih pohval, išče svoj prostor pod soncem tudi s tako mini predstavitev na *Dnevih evropske kulturne dediščine*.

Katalog vseh letošnjih prireditev si lahko ogledate na spletni strani:
http://arhiv.acs.si/programi/DEKD_2009.pdf.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Deveti Festival za tretje življenjsko obdobje

Z jesenjo že tradicionalno prihaja *Festival za tretje življenjsko obdobje*. Od **30. septembra do 2. oktobra 2009** bo Cankarjev dom prevzelo veselo, ustvarjalno in povezovalno vzdušje med vsemi udeleženci te osrednje prireditve za starejše, ki odmeva ne samo v slovenskem, ampak tudi v evropskem socialnem, političnem, kulturnem in poslovnem svetu.

Duh medgeneracijskega sodelovanja, ki prežema Festival, vsako leto pritegne več sodelujočih podjetij, partnerjev, politikov, ustanov, organizacij ter kulturnih ustvarjalcev, saj je to dejansko največja prireditev za starejše v Evropi.

Festival za tretje življenjsko obdobje so organizatorji zasnovali kot:

- prikaz dejavnosti starejših in za starejše ter starejših v sodelovanju z drugimi rodovi,
- priložnost za srečanje, povezovanje in sodelovanje različnih rodov ter družbenih, gospodarskih in političnih akterjev,
- razmislek strokovnjakov, politikov in predvsem starejših samih o vprašanjih, ki se dotikajo starejših, njihovega sodelovanja v družbi, njihovega razvoja in sožitja z drugimi rodovi.

Festival za tretje življenjsko obdobje niso le trije dnevi v letu, ampak je to celoletni projekt prizadevanja za boljše življenje starejših in sožitja vseh generacij.

Več o Festivalu lahko preberete na spletni strani: <http://www.f3zo.si/o-festivalu/>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Vabilo na konferenco *Vloga vseživljenjskega učenja pri reševanju problematike revščine*

CMEPIUS in Zveza ljudskih univerz Slovenije (ZLUS) tudi letos skupaj organizirata konferenco v tematskem sklopu dela z ranljivimi skupinami. Konferenca *Vloga vseživljenjskega učenja pri reševanju problematike revščine* bo potekala **1. in 2. oktobra 2009 v Kranjski Gori** (hotel Larix).

Cilj konference je vzpostaviti javni forum, ki bo služil izmenjavi izkušenj, praktičnih in teoretičnih vidikov izobraževanja odraslih ter povečanju osveščenosti javnosti o priznavanju temeljnih pravic vsem ljudem, zlasti pa osebam, ki imajo neposredne ali posredne izkušnje z revščino, do dostojnega življenja in polne vključenosti v družbo.

Program konference je usmerjen k predstavitvam dogajanja na področju dela s hendikepiranimi ciljnim skupinami, Romi, zaporniki ter starejšimi v slovenskem prostoru, ponuja pa tudi vpogled v evropsko dimenzijo tematike. Strokovno teoretični vidik tematike bosta predstavili *mag. Martina Trbanc* (FDV, Center za proučevanje organizacij in človeških virov) in *dr. Jettie Brandsma* iz Nizozemske (Brandsma Training and Learning Research). Teoretična prispevka bo dopolnilo delo v delavnicah, ki bo namenjeno pregledu rezultatov praktičnega dela, za izhodišče katerega bodo služile predstavitve projektov, sofinanciranih iz javnih evropskih in nacionalnih sredstev.

K sodelovanju so vabljeni vsi, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih ter v svoje dejavnosti vključujejo ali bi radi vključili delo z omenjenimi ranljivimi skupinami ter problematiko boja proti revščini in socialni izključenosti.

Udeležba na konferenci je **brezplačna**. **Rok prijave je 17. september 2009**. Prijavite se lahko na spletnem naslovu <http://www.cmepius.si/dogodki/konference-in-posveti/konferenca.aspx>, kjer vam je na voljo tudi program konference.

Dodatne informacije lahko dobite na telefonski številki 01 586 42 73 (Simona Mehle) oziroma na elektronskem naslovu grundtvig@cmepius.si.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

Nova vizija tehnologij prihodnosti

Ljubljana, Slovenija, 28. in 29. oktober 2009

Več o mednarodni konferenci, na kateri je eno od tematskih področij posvečeno tudi informacijski tehnologiji v izobraževanju (teme: E-izobraževanje in njegovi učinki, Kako izbrati pravo e-izobraževanje, Primeri dobre prakse, Prihodnje generacije izobraževanja, Didaktični vidiki uporabe interaktivnih tabel), lahko preberete na spletni strani: <http://www.infokomteh.com/>.

Dodatne informacije dobite pri mag. Mojci Orel (tel.: 0590 70 498, faks: 0590 70 497, e-naslov: evrohisa@siol.net).

Conference on Gender Differences in Educational Achievements (Konferenca o razlikah med spoloma pri izobraževalnih dosežkih)

Uppsala, Švedska, 17. in 18. november 2009

Konferenca, ki jo pripravljajo v sklopu švedskega predsedovanja Svetu Evropske unije, bo obravnavala razlike med spoloma pri izobraževalnih rezultatih v zadnjih letih obveznega šolanja, srednje šole, v visokem šolstvu ter izobraževanju odraslih.

Improving education: Evidence from secondary analysis of international studies (Izboljšanje izobraževanja: Izsledki sekundarnih analiz mednarodnih študij)

Stockholm, Švedska, 30. november do 1. december 2009

Na mednarodni konferenci se bodo zbrali številni raziskovalci, ki so pripravljali sekundarne analize mednarodnih raziskav, kot so PISA, TIMSS and PIRLS, in skušali predstaviti ključne rezultate in ugotovitve, pomembne za oblikovanje politik za izboljšanje izobraževanja.

Pomembnejše informacije o konferenci so objavljene na spletni strani: http://www.iea.nl/european_com_conf.html.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

TRANSFER : good practice examples of intercultural learning from Austria, Uk, Greece [Videoposnetek]. - Bonn : dvv international, 2008. - 1 video DVD : barve, zvok ; 12 cm

WORKING one-to-one with students : supervising, coaching, mentoring, and personal tutoring / Gina Wisker ... [et al.]. - New York ; London : Routledge, 2008. - X, 214 str. : ilustr. ; 22 cm. - (Key guides for effective teaching in higher education series)

BARLE, Andreja

Družba znanja : izzivi izobraževanja v 21. stoletju / Andreja Barle, Nada Trunk Širca, Dušan Lesjak. - Koper : Fakulteta za management, 2008. - 217 str. ; 24 cm. - (Znanstvene monografije Fakultete za management Koper, ISSN 1855-0878)

BOGATAJ, Nevenka

Celostni model izobraževanja starejših odraslih v Sloveniji : upoštevajoč družbene temelje in vlogo izobraževanja odraslih, značilnosti starejših odraslih in primere dobre prakse : poročilo raziskovalno razvojne naloge / Nevenka Bogataj, Dušana Findeisen. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2008. - 157 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://arhiv.acs.si/porocila/Celostni_model_izobrazevanja_starejsih_odraslih_v_Sloveniji.pdf. - Bibliografija: str. 129-134

CELINŠEK, Dubravka

Student's guide to problem-based learning / Dubravka Celinšek. - Koper : Fakulteta za management, 2004 (Ankaran : Asi). - 36 str. : ilustr. ; 30 cm

CELINŠEK, Dubravka

Student's guide to problem-based learning. Selected samples and exercises / Dubravka Celinšek. - Koper : Fakulteta za management, 2004 (Ankaran : Asi). - 16 str. ; 30 cm

CENCIČ, Majda

Kako poteka pedagoško raziskovanje : primer kvantitativne empirične neeksperimentalne raziskave / Majda Cencič. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Zavod RS za šolstvo, 2009 (Ljubljana : Present). - 168 str. : ilustr. ; 24 cm

COMPARATIVE adult education 2008 : experiences and examples / Jost Reischmann, Michal Bron jr (eds.). - Frankfurt am Main [etc.] : P. Lang, 2008. - 282 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Studies in pedagogy, andragogy, and gerontology ; Vol. 61, ISSN 0934-3695) (Studien zur Pädagogik, Andragogik und Gerontagogik ; Vol. 61)

Peter Moneti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zgajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

